

SERMO CCLXIX¹.*In die Pentecostes, III.*

I. ADVENTUM Spiritus sancti anniversaria festivitate celebramus. Huic solemnus congregatio, solemnus lectio, solemnus sermo debetur. Illa duo persoluta sunt, quia et frequentissimi convenistis, et cum legeretur, audistis. Reddamus et tertium: non desit obsequium linguæ nostræ ei, qui et lingua omnes indoctis donavit, et linguas doctorum in omnibus gentium subjugavit, et diversas linguas gentium ad unitatem fidei congregavit. « Factus est » enim subito de cælo sonus, quasi ferretur flatus vehemens, et visæ sunt illis linguæ divisæ, velut ignis, qui et insedit super unumquemque eorum, et cœperunt linguas loqui, quemadmodum Spiritus dabat eis pronuntiare². » Flatus enim ille non inflavit, sed vegetavit: ignis ille non cremavit, sed excitavit. Impletum est in eis quod fuerat tanto ante prophetatum: « Non sunt » loquelæ, neque sermones, quorum non audiantur voces » eorum: » ut deinde ad prædicandum Evangelium distributi, quod sequitur, facerent: « In omnem terram » exiit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum³. » Quid enim aliud Spiritus sanctus prænuntiabat in linguas omnium gentium, quas donabat eis, qui unam tantum suæ gentis linguam didicerant, (quod indicium præsentis suæ tunc esse voluit) nisi omnes gentes Evangelio credi-

¹ Alias 21 ex Sirmondianis. — ² Act. 11, 2-4. — ³ Psal. xviii, 4, 5.

turas, ut primo unusquisque fidelium, postea vero ipsa unitas Ecclesiæ linguas omnibus loqueretur? Quid ad hæc dicunt, qui Christianæ societati, quæ in omnibus gentibus fructificat et crescit, nolunt incorporari atque conjungi? Numquidnam possunt negare, etiam nunc in Christianos venire Spiritum sanctum? Cur ergo nunc neque apud nos, neque apud illos quisquam loquitur linguas omnium gentium, (quod tunc erat adventus ejus indicium,) nisi quia nunc impletur quod tunc significabatur? Tunc enim et unus fidelis linguas omnibus loquebatur: et nunc unitas fidelium linguas omnibus loquitur. Itaque etiam nunc omnes linguæ nostræ sunt, quoniam membra sumus corporis in quo sunt.

II. Nec immerito recte intelligitur, quamvis ipsos baptismum Christi habere fateamur, hæreticos non accipere vel schismaticos Spiritum sanctum, nisi dum compagini adhæserint unitatis per consortium charitatis. Tunc enim gentium linguæ etiam ipsorum erunt: quia ubi sunt illæ, ibi et ipsi erunt, in eodem scilicet Christi corpore ubique crescente, servantes unitatem spiritus in vinculo pacis⁴. Hoc vinculum quem non alligat, servus est: « Non enim » accepimus, sicut Apostolus ait, spiritum servitutis » iterum in timore; sed accepimus Spiritum adoptionis » filiorum, in quo clamamus: Abba, Pater². » Proinde veraciter sapimus, ideo linguas omnium gentium demonstrasse illo tempore præsentiam suam Spiritum sanctum, ut etiam hoc tempore, quo se non ita demonstrat, non eum intelligatur habere, quamvis sacramento baptismi imbuatur, quisquis ab unitate omnium gentium separatur. Et ne putaretur consequens esse, ut quisquis baptismum Trinitatis habuerit, habeat etiam Spiritum sanctum; propterea etiam in ipsa unitate facta est tanta distinctio,

⁴ Ephes. iv, 3. — ² Rom. viii, 15.

ut inveniamus quosdam baptizatos Spiritum sanctum postea meruisse, cum ad illos in Samariam venissent Apostoli, quibus absentibus fuerant baptizati¹: alios autem, quod singulare occurrit exemplum, eum ante baptismum percepisse; sicut loquente Petro, Cornelio et eis qui cum illo erant², superna potestate concessum est, cui homo contradicere nihil potest. Super alios mox baptizatos advenit; sicut super illum spadonem, cui Philippus ex propheta Isaïa evangelizaverat Christum³. Super alios per manuum impositionem Apostolorum, sicut maxime plurimos. Super alios, nullo manum imponente, sed cunctis orantibus; sicut eo ipso die, quem solemniter hodie celebramus, cum essent in uno conclavi centum-viginti animæ cum Apostolis. Super aliquos, nec aliquo manum imponente, nec aliquo orante, sed verbum Dei cunctis audientibus; sicut super illos, quos paulo ante commemoravi, Cornelium et domesticos ejus. Cur igitur modo sic, modo autem sic, nisi ne aliquid hinc humanæ superbiæ, sed totum divinæ gratiæ potestatique tribuatur? Hæc itaque distinctio inter acceptionem baptismi, et acceptionem Spiritus sancti, satis nos instruit, ne habere hos continuo Spiritum sanctum putemus, quos habere baptismum non negamus. Quanto magis illos, quos non solum nulla⁴ charitas Christianæ unitatis armavit? « Charitas enim Dei » diffusa est in cordibus nostris; » non utique per nos ipsos, sed sicut sequitur: « Per Spiritum sanctum, qui » datus est nobis⁵. » Quamobrem sicut tunc indicabant adesse Spiritum sanctum in uno homine linguæ omnium gentium: sic eum nunc charitas indicat unitatis omnium gentium.

III. « Animalis autem homo, Apostoli verba sunt,

¹ Act. viii, 17. — ² Id. x, 44. — ³ Id. viii, 30. — ⁴ Deest hic aliquid. — ⁵ Rom. v, 5.

» non percipit quæ sunt Spiritus Dei¹. » Et utique animales increpat, quibus ait: « Unusquisque vestrum dicit: Ego quidem sum Pauli, ego autem Apollo, ego vero Cephæ, ego autem Christi. Divisus est Christus? Numquid Paulus pro vobis crucifixus est? aut in nomine Pauli baptizati estis? » Sicut enim spirituales unitate gaudent, sic animales dissensionibus student. De his et Judas apostolus apertissime scribens: « Hi sunt, » inquit, qui segregant semetipsos, animales, spiritum non habentes². » Quid evidentius? quid expressius? Desinant itaque insipientes sibi blandiri, nobisque dicere: Quid accepturi sumus, cum ad vos accesserimus, cum jam nos baptismum Christi habere fateamini? Respondemus eis: Habetis baptismum Christi, venite ut habeatis et Spiritum Christi. Timete quod scriptum est: « Quisquis autem Spiritum Christi non habet, hic non est ejus³. » Induistis Christum forma sacramenti: induite imitatione exempli. « Quoniam Christus pro nobis passus est, relinquens nobis exemplum, ut sequamur vestigia ejus⁴. » Nolite esse « Habentes formam pietatis, virtutem autem ejus abnegantes⁵. » Quæ autem major est virtus pietatis, quam charitas unitatis? Dicitur in Psalmis: « Omnis consummationis vidi finem: » latum mandatum tuum valde⁶. » Quod mandatum, nisi de quo dictum est: « Mandatum novum do vobis, ut vos invicem diligatis⁷? » Quare latum, nisi quia « Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris⁸? » Quare omnis consummationis est finis, nisi quia « Plenitudo legis est charitas; et omnis lex in hoc sermone recapitulatur, in eo quod scriptum est: Diliges proximum tuum tanquam

¹ I Cor. ii, 14. — ² Id. i, 12, 13. — ³ Jud. xix. — ⁴ Rom. viii, 9. — ⁵ I Petr. ii, 21. — ⁶ 2 Tim. iii, 5. — ⁷ Psal. cxviii, 96. — ⁸ Joan. xiii, 34. — Rom. v, 5.

» te ipsum¹? » Ita autem proximos tanquam vos ipsos diligistis, ut cum mali aliquid, quod nec visum, nec probatum est in vobis, credi de vobis nolitis, id quod nec vidistis, nec probatum accepistis, de toto terrarum orbe credatis.

IV. Videmini vobis dicere : « Dominus Jesus. » Et forte non intelligentes attenditis ad id quod Apostolus ait : « Nemo dicit : Dominus Jesus, nisi in Spiritu sancto². » Sed hoc quod ait : « dicit, » signate positum est, et proprio quodam modo. « Nemo enim dicit : Dominus Jesus, nisi » in Spiritu sancto : » sed si dicit factis, non solis verbis. Nam possunt dicere : « Dominus Jesus, » etiam de quibus ait : « Quæ dicunt facite, quæ autem faciunt, facere non lite³. » Omnes hæreses, quas utique etiam vos improbatis, dicunt : « Dominus Jesus. » Nec utique segregaturus est de regno cœlorum eos, quos invenerit in Spiritu sancto, et tamen ait : « Non omnis qui dicit mihi : Domine, Domine, intrabit in regnum cœlorum⁴. » Sed, « Nemo dicit : Dominus Jesus, nisi in Spiritu sancto : » nemo plane, sed eo modo quo dictum est, id est, factis. Unde secutus adjunxit : « Sed is qui facit voluntatem Patris mei, qui in cœlis est, ipse intrabit in regnum cœlorum. » Dicit enim et de quibusdam idem Apostolus : « Confitentur se nosse Deum, factis autem negant⁵. » Quemadmodum negatur factis, sic dicitur factis. Hoc modo dicendi : « Nemo dicit : Dominus Jesus, nisi in Spiritu sancto. » Si ergo unitati non accesseritis, segregantes vosmetipsos, animales eritis; Spiritum non habentes. Si autem fide accesseritis : « Spiritus sanctus disciplinæ effugiet fictum⁶. » Tunc ergo vos sanctum Spiritum habere cognoscite, quando mentem vestram per sinceram charita-

¹ Rom. xii, 9, 10, et Galat. v, 14. — ² 1 Cor. xii, 3. — ³ Matth. xxiii, 3. — ⁴ Id. vii, 21. — ⁵ Tit. 1, 16. — ⁶ Sap. 1, 5.

tem unitati consenseritis hæere. Hæc eis respondeamus dicentibus : Quid accepturi sumus? nosque ipsos, fratres, exemplum illis bonorum operum præbeamus, nec quia stamus superbientes, nec de jacentibus desperantes.

SERMO CCLXX¹.

In die Pentecostes, IV.

I. QUONIAM sanctam solemnitatem celebramus diei tam sanctæ, ut hodie venerit ipse Spiritus sanctus, admonet nos tam festiva et grata solemnitas, de ipso dono Dei, et abundantia misericordiæ ejus in nos, id est, de ipso Spiritu sancto aliquid loqui. In schola Domini condiscipulis loquimur. Magistrum enim habemus unum, in quo omnes sumus unum : qui nos, ne forte de magisterio superbire audeamus, admonuit, et ait : « Nolite vocari ab hominibus Rabbi; unus est enim magister vester Christus². » Sub hoc ergo magistro, cujus cathedra cœlum est, quia erudiendi sumus litteris ejus, advertite pauca quæ dicam, donante ipso qui jubet ut dicam. Qui nostis recolite, qui ignorabatis accipite. Sæpe movet animum pie curiosum, si tamen admittatur humana fragilitas et infirmitas talia perscrutari. Imo admittitur. Non enim quod in Scripturis sanctis tegitur, ideo clausum est ut negetur, et non potius ut pulsanti aperiatur, dicente ipso Domino : « Petite, et accipietis; quærite, et invenietis; pulsate, et aperiatur vobis³. » Sæpe ergo movet stu-

¹ Alias 22 ex Sirmondianis. — ² Matth. xxiii, 8. — ³ Id. vii, 7.